EUROOPA
KOMISJON

Brüssel, 13.10.2022
COM(2022) 519 final

2022/0321 (NLE)

Ettepanek:

NÕUKOGU RAKENDUSOTSUS

millega muudetakse otsust 2007/441/EÜ, millega lubatakse Itaalia Vabariigil kohaldada meetmeid, millega tehakse erand direktiivi 2006/112/EÜ, mis käsitleb ühist käibemaksusüsteemi, artikli 26 lõike 1 punktist a ja artiklist 168

SELETUSKIRI

Vastavalt nõukogu 28. novembri 2006. aasta direktiivi 2006/112/EÜ (mis käsitleb ühist käibemaksusüsteemi)[1] (edaspidi „käibemaksudirektiiv“) artikli 395 lõikele 1 võib nõukogu ühehäälselt komisjoni ettepaneku põhjal anda igale liikmesriigile loa võtta erimeetmeid kõnealuse direktiivi sätetest erandite tegemiseks eesmärgiga lihtsustada käibemaksu kogumist või hoida ära teatavat liiki maksudest kõrvalehoidmist või maksustamise vältimist.

Kirjas, mille komisjon registreeris 19. aprillil 2022, taotles Itaalia käibemaksudirektiivi artikli 26 lõike 1 punktist a ja artiklist 168 tehtud erandi pikendamist. Komisjon palus 2. mail 2022 lisateavet ja Itaalia esitas nõutud selgitused 1. juunil 2022.

Eelkõige palub Itaalia jätkata artiklist käibemaksudirektiivi 168 erandi tegemist, piirates 40 % määraga õigust arvata maha sisendkäibemaks selliste mootorsõidukitega seotud kuludelt, mida ei kasutata üksnes ettevõtluse eesmärgil. Lisaks taotleb Itaalia luba teha jätkuvalt erand direktiivi artikli 26 lõike 1 punktist a, vabastades käibemaksust maksukohustuslase ettevõtte varade hulka kuuluvate sõidukite isiklikuks tarbeks kasutamine, kui selliste sõidukite suhtes kohaldatakse mahaarvamise õiguse piirangut.

Käibemaksudirektiivi artikli 395 lõike 2 kohaselt teavitas komisjon 23. juuni 2022. aasta kirjas Itaalia taotlusest teisi liikmesriike. Komisjon teatas 24. juuni 2022. aasta kirjaga Itaaliale, et tal on taotluse hindamiseks kogu vajalik teave.

1. ETTEPANEKU TAUST

• Ettepaneku põhjused ja eesmärgid

Mahaarvamisõigust võib olla raske kasutada, kui kaupa saab vahet tegemata kasutada isiklikuks tarbeks või ettevõtluse eesmärgil. Niisugustel juhtudel võib olla keeruline kindlaks teha ettevõtluse eesmärgil ja muul kui ettevõtluse eesmärgil kasutuse suhet ning selle suhtarvu kinnitamiseks tehtavate kontrollide läbiviimine võib tekitada märkimisväärseid raskusi ja bürokraatiat nii maksuhaldurite kui ka maksukohustuslaste jaoks. See võib kaasa tuua isegi aeganõudvaid ja kulukaid vaidlusi. Praktikas on mõnikord koguni võimatu kontrollida sõidukite tegelikku kasutamist, mis võib kaasa tuua käibemaksupettuse (pettusekatseid) (nt ebausaldusväärne arvepidamine) ja sellest tulenevalt käibemaksutulu vähenemise.

Itaalias on ülekaalus väikeettevõtjad (94,7 % Itaalia ettevõtjatest on mikroettevõtjad) ja enamik ringluses olevatest ametiautodest kuulub neile ettevõtjatele. Asjaolu, et selliseid sõidukeid kasutatakse tavapärases majandustegevuses, ei välista nende kasutamist isiklikuks tarbeks. Sellises olukorras, st kui neid sõidukeid kasutatakse teataval määral isiklikuks tarbeks, tuleb käibemaks tasuda isiklikuks tarbimiseks kasutamiselt. Itaalia puhul, kus peaaegu kogu majanduslik struktuur koosneb mikroettevõtjatest, nõuaks isiklikuks tarbeks või ettevõtluse eesmärgil kasutamise jaotuse hindamise ja kontrollimisega seotud koormus ebaproportsionaalselt suuri kulutusi, sealhulgas selliseid, mis tulenevad üksikasjalike dokumentide säilitamise vajadusest.

Seetõttu on Itaalial praegu õigus teha erand käibemaksudirektiivi artiklist 168, piirates 40 % määraga õigust arvata maha käibemaks sõiduki ostmisel, sealhulgas koostelepingute jms, tootmise, ühendusesisese omandamise, impordi, liisimise või rentimise, ümberehitamise, remondi või hoolduse korral ning seoses kuludega tarnetele või teenustele, mida osutatakse seoses sõidukite ja nende kasutamisega, sealhulgas määrdeainete ja kütusega, tingimusel et

[1] ELT L 347, 11.12.2006, lk 1.

kõnealust sõidukit ei kasutata üksnes ettevõtluse otstarbel. Erimeede hõlmab kõiki mootorsõidukeid (välja arvatud põllumajandus- või metsatraktoreid), mida tavaliselt kasutatakse inimeste või kaupade veoks maanteel ning mille maksimaalne mass on alla 3,5 tonni ja milles on vähem kui üheksa istekohta, kaasa arvatud juhiiste.

Samuti on Itaalial õigus teha erand käibemaksudirektiivi artikli 26 lõike 1 punktist a, vabastades käibemaksust selliste sõidukite isiklikuks tarbeks kasutamine, mis moodustavad osa maksukohustuslase ettevõtte varast, kui kõnealused sõidukid on hõlmatud eespool nimetatud erimeetmega.

Eespool nimetatud erandeid tegevateks meetmeteks andis nõukogu loa esmalt 18. juuni 2007. aasta otsusega 2007/441/EÜ[2] kuni 31. detsembrini 2010. Pärast seda on erandeid tegevaid meetmeid Itaalia taotluse alusel kolm korda pikendatud: nõukogu 29. novembri 2010. aasta rakendusotsusega 2010/748/EL[3] pikendati neid ajavahemikuks 1. jaanuar 2011 kuni 31. detsember 2013; nõukogu 15. novembri 2013. aasta rakendusotsusega 2013/679/EL[4] pikendati neid ajavahemikuks 1. jaanuar 2014 kuni 31. detsember 2016; nõukogu 8. novembri 2016. aasta rakendusotsusega (EL) 2016/1982[5] pikendati meetmete kehtivust ajavahemikuks 1. jaanuar 2017 kuni 31. detsember 2019; ning nõukogu 5. detsembri 2019. aasta rakendusotsusega (EL) 2019/2138 pikendati neid ajavahemikuks 1. jaanuar 2020 kuni 31. detsember 2022[6].

Itaalia praegune taotlus pikendada erimeetme kehtivust kuni 31. detsembrini 2025 põhineb samadel alustel, mis esitati eelmistes taotlustes. Taotluses ja teabes, mille Itaalia esitas 1. juunil 2022, on selgitus mahaarvamisõiguse suhtes kohaldatava piirangu protsendimäära kohta.

Võttes arvesse erimeetme positiivset mõju nii maksukohustuslaste kui ka maksuhaldurite halduskoormusele, tehakse ettepanek lubada teatavatel tingimustel pikendada erandi kehtivust. Kui esitatakse uus pikendamistaotlus, tuleks sellele lisada nõuetekohaselt põhjendatud selgitus erimeetme vajalikkuse ja tõhususe kohta ning vaadata läbi ajavahemikul 1. jaanuarist 2023 kuni uue taotluse esitamiseni kohaldatav protsendimäär; uus taotlus tuleks saata komisjonile 31. märtsiks 2025.

- **Kooskõla poliitikavaldkonnas praegu kehtivate õigusnormidega**

Teistele liikmesriikidele on lubatud mahaarvamisõigusega seoses võtta sarnaseid erimeetmeid, kuigi 50 % määraga[7].

---

2 ELT L 165, 27.6.2007, lk 33.
3 ELT L 318, 4.12.2010, lk 45.
4 ELT L 316, 27.11.2013, lk 37.
5 ELT L 305, 12.11.2016, lk 30.
6 ELT L 324, 13.12.2019, lk 7.
7 Näiteks: Nõukogu 15. novembri 2021. aasta rakendusotsus (EL) 2021/1997, millega muudetakse rakendusotsust (EL) 2018/1994, millega antakse Horvaatiale luba võtta erimeede, millega tehakse erand direktiivi 2006/112/EÜ (mis käsitleb ühist käibemaksusüsteemi) artikli 26 lõike 1 punktist a ja artiklist 168 (ELT L 408, 17.11.2021, lk 1–2). Nõukogu 4. septembri 2020. aasta rakendusotsus (EL) 2020/1262, millega muudetakse rakendusotsust 2012/232/EL, millega lubatakse Rumeenial kohaldada meetmeid, millega tehakse erand direktiivi 2006/112/EÜ (mis käsitleb ühist käibemaksusüsteemi) artikli 26 lõike 1 punktist a ja artiklist 168 (ELT L 296, 10.9.2020, lk 6–7). Nõukogu 2. oktoobri 2018. aasta rakendusotsus (EL) 2018/1493, millega antakse Ungarile luba võtta erimeede, millega tehakse erand direktiivi 2006/112/EÜ (mis käsitleb ühist käibemaksusüsteemi) artikli 26 lõike 1 punktist a ning artiklitest 168 ja 168a (ELT L 252, 8.10.2018, lk 44–46). Nõukogu 10. oktoobri 2017. aasta rakendusotsus (EL) 2017/1854, millega muudetakse rakendusotsust 2014/797/EL, millega lubatakse Eesti Vabariigil kehtestada meede, millega tehakse erand direktiivi 2006/112/EÜ (mis käsitleb ühist

Käibemaksudirektiivi artikliga 176 on ette nähtud, et nõukogu määrab kindlaks kulud, millelt käibemaksu maha ei arvata. Kuni selle ajani on liikmesriikidel õigus säilitada riiklike õigusaktide alusel 1. jaanuaril 1979 kehtinud erandid. Sellest tulenevalt kehtivad mitmed senist olukorda säilitavad sätted, millega piiratakse õigust arvata maha ettevõtjatele kuuluvate mootorsõidukitega seotud käibemaksu[8].

Varasemad algatused kehtestada eeskirjad selle kohta, milliste kulukategooriate suhtes võib kohaldada käibemaksu mahaarvamise õiguse piirangut, on ebaõnnestunud[9]. Senikaua, kuni need eeskirjad ELi tasandil ühtlustatakse, peetakse sobivaks selliseid erimeetmeid nagu käesolev.

Kavandatud meetmed on seega kooskõlas käibemaksudirektiivi sätetega.

- **Kooskõla muude liidu tegevuspõhimõtetega**

See meede on kooskõlas komisjoni 15. juuli 2020. aasta teatisega „Õiglase ja lihtsa maksustamise tegevuskava, millega toetatakse majanduse taastamise strateegiat“,[10] milles rõhutatakse vajadust toetada ettevõtjaid, kes seisavad silmitsi suurema halduskeerukusega ja kelle nõuete täitmisega seotud kulud on proportsionaalselt oluliselt suuremad, st eelkõige väikesed ja keskmise suurusega ettevõtjad. Samuti on see kooskõlas komisjoni 2017. aasta tööprogrammiga,[11] milles rõhutatakse vajadust lihtsustada käibemaksueeskirju väiksemate ettevõtjate jaoks.

2. ÕIGUSLIK ALUS, SUBSIDIAARSUS JA PROPORTSIONAALSUS

- **Õiguslik alus**

Käibemaksudirektiivi artikkel 395.

- **Subsidiaarsus (ainupädevusse mittekuuluva valdkonna puhul)**

Itaalia ei saa erimeetmete kehtivusaega pikendada. Komisjonil tuleb esitada ettepaneku nõukogule, kes võib lubada Itaalial jätkata erimeetmete kohaldamist.

- **Proportsionaalsus**

Otsus käsitleb liikmesriigile tema enda taotlusel antud luba ja sellega ei määrata mingeid kohustusi.

Erandi piiratud ulatust arvestades on erimeede kooskõlas taotletava eesmärgiga, st lihtsustada maksude kogumist ja hoida ära teatavat liiki maksudest kõrvalehoidumist või maksustamise vältimist. Võttes eriti arvesse võimalust, et ettevõtjad võivad oma kohustusi aladeklareerida, ning koormust, mis maksuhaldurite jaoks tekib läbisõiduandmete kontrollimisega, oleks 40 % piiranguga võimalik lihtsustada käibemaksu kogumise menetlust ja vältida maksudest kõrvalehoidumist, mida võidakse muu hulgas teha ebaõige arvepidamise kaudu.

---

käibemaksusüsteemi) artikli 26 lõike 1 punktist a ning artiklitest 168 ja 168a (ELT L 265, 14.10.2017, lk 17–18).

8 Vt Madeleine Merkxi koostatud loetelu (2018) „VAT deduction and member state sovereignty: (still) a good idea?, World Journal of VAT/GST Law, 7:2, 53-75, DOI: 10.1080/20488432.2018.1550163.

9 KOM(2004) 728 (lõplik) – Ettepanek: nõukogu direktiiv, millega muudetakse direktiivi 77/388/EMÜ käibemaksukohustuse lihtsustamiseks (ELT C 24, 29.1.2005, lk 10), tagasi võetud 21. mail 2014 (ELT C 153, 21.5.2014, lk 3).

10 Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile ja nõukogule „Õiglase ja lihtsa maksustamise tegevuskava, millega toetatakse majanduse taastamise strateegiat“ (COM(2020) 312 final).

11 Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Komisjoni 2017. aasta tööprogramm“. (COM(2016) 710 final).

- **Vahendi valik**

Kavandatav vahend: nõukogu rakendusotsus.

Nõukogu otsuse vastuvõtmine on kooskõlas käibemaksudirektiivi artikliga 395, mille kohaselt on erandi tegemine ühistest käibemaksueeskirjadest võimalik vaid komisjoni ettepaneku põhjal nõukogus ühehäälselt antud loa alusel.

Käesoleva juhtum puudutab ainult Itaaliat. Seega on otsuse vastuvõtmine õigustatud, kuna selle õigusakti saab adresseerida konkreetsele liikmesriigile ja see on siduv üksnes sellele liikmesriigile.

Rakendusakti vastuvõtmine on põhjendatud, kuna sellega kehtestatakse käibemaksudirektiivi artiklis 395 sätestatud võimalus.

3. JÄRELHINDAMISE, SIDUSRÜHMADEGA KONSULTEERIMISE JA MÕJU HINDAMISE TULEMUSED

- **Konsulteerimine sidusrühmadega**

Sidusrühmadega ei konsulteeritud. Käesolev ettepanek põhineb Itaalia esitatud taotlusel ja käsitleb ainult kõnealust konkreetset liikmesriiki.

- **Eksperdiarvamuste kogumine ja kasutamine**

Välisekspertide arvamusi ei kasutatud.

- **Mõjuhinnang**

Ettepaneku eesmärk on lihtsustada käibemaksu kogumise menetlust ja vältida käibemaksust kõrvalehoidumist. Seega on sellel võimalik positiivne mõju nii ettevõtjatele kui ka maksuhalduritele. Itaalia on asunud seisukohale, et erandeid tegevad meetmed on sobivaim lahendus. Meetmed on võrreldavad teistele liikmesriikidele võimaldatud varasemate ja kehtivate eranditega.

- **Õigusnormide toimivus ja lihtsustamine**

Erimeetmed aitavad lihtsustada nõuete täitmise kohustust ja vähendada maksukohustuslaste (eelkõige VKEde) ja maksuhaldurite halduskoormust. See vähendab märkimisväärselt sisendkäibemaksu mahaarvamise õigsuse kontrollimisega seotud probleeme, mis põhjustavad sageli kulukaid ja aeganõudvaid haldus- ja kohtuvaidlusi.

Ettepanekul ei ole info- ja kommunikatsioonitehnoloogia (IKT) alaseid tagajärgi.

- **Põhiõigused**

Ettepanek ei mõjuta põhiõiguste kaitset.

4. MÕJU EELARVELE

Ettepanek ei mõjuta ELi eelarvet negatiivselt. Ettepaneku eesmärk on lubada Itaalial ajavahemikul 2023–2025 jätkata mahaarvamisõiguse piiramist teatavate sõidukite ja nendega seotud kulude puhul.

5. MUU TEAVE

- **Rakenduskavad ning järelevalve, hindamise ja aruandluse kord**

Ettepanek sisaldab aegumisklauslit, mille tähtpäevaks on 31. detsember 2025.

Juhul kui Itaalia kaalub erandit tegevate meetmete kohaldamise edasist pikendamist pärast 2025. aastat, peaks ta esitama komisjonile hiljemalt 31. märtsiks 2025 pikendamistaotluse koos aruandega, mis sisaldab protsendimäära läbivaatamist.

2022/0321 (NLE)

Ettepanek:

NÕUKOGU RAKENDUSOTSUS

millega muudetakse otsust 2007/441/EÜ, millega lubatakse Itaalia Vabariigil kohaldada meetmeid, millega tehakse erand direktiivi 2006/112/EÜ, mis käsitleb ühist käibemaksusüsteemi, artikli 26 lõike 1 punktist a ja artiklist 168

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse nõukogu 28. novembri 2006. aasta direktiivi 2006/112/EÜ, mis käsitleb ühist käibemaksusüsteemi[1], eriti selle artikli 395 lõike 1 esimest lõiku,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut

ning arvestades järgmist:

(1) Direktiivi 2006/112/EÜ artikliga 168 on ette nähtud, et maksukohustuslasel on õigus arvata maha selliste tarnitud kaupade või osutatud teenuste eest tasutav käibemaks, mida ta kasutab oma maksustatavate tehingute tarbeks. Kõnealuse direktiivi artikli 26 lõike 1 punktis a käsitatakse ettevõtte vara kasutamist maksukohustuslase või tema töötajate isiklikuks tarbeks või üldisemalt muul kui ettevõtluse eesmärgil tasu eest teenuste osutamisena.

(2) Nõukogu otsusega 2007/441/EÜ[2] anti Itaaliale piirata 40 % määraga õigust arvata direktiivi 2006/112/EÜ artikli 168 alusel maha käibemaks teatavate sõiduki ostmisel, sealhulgas koostelepingute jms, tootmise, ühendusesisese omandamise, impordi, liisimise või rentimise, ümberehitamise, remondi või hoolduse korral ning seoses kuludega, sealhulgas määrdeainete ja kütusega, tingimusel et kõnealust sõidukit ei kasutata üksnes ettevõtluse otstarbel. Sõidukite puhul, mille suhtes kohaldatakse kõnealust 40 % piirmäära, nõuab Itaalia, et maksukohustuslased ei käsitaks direktiivi 2006/112/EÜ artikli 26 lõike 1 punkti a kohaselt maksukohustuslase ettevõtte vara hulka kuuluvate sõidukite isiklikuks tarbeks kasutamist tasu eest teenuse osutamisena.

(3) Otsuse 2007/441/EÜ kehtivusaeg lõpeb 31. detsembril 2022.

(4) Komisjonis 19. aprillil 2022 registreeritud kirjas taotles Itaalia luba jätkata otsuse 2007/441/EÜ alusel lubatud erandi kohaldamist (edaspidi „erimeetmed“) veel kuni 31. detsembrini 2025.

(5) Komisjon palus 2. mai 2022. aasta kirjas lisateavet ja Itaalia esitas nõutud teabe 1. juuni 2022. aasta kirjas.

(6) Vastuseks komisjoni taotlusele esitas Itaalia selgituse mahaarvamisõiguse suhtes kohaldatava piirangu protsendimäära kohta. Itaalia väidab, et 40 % määra

[1] ELT L 347, 11.12.2006, lk 1.

[2] Nõukogu 18. juuni 2007. aasta otsus 2007/441/EÜ, millega lubatakse Itaalia Vabariigil kohaldada meetmeid, millega tehakse erand nõukogu direktiivi 2006/112/EÜ, mis käsitleb ühist käibemaksusüsteemi, artikli 26 lõike 1 punktist a ja artiklist 168 (ELT L 165, 27.6.2007, lk 33).

kohaldamine on endiselt põhjendatud. Samuti leiab Itaalia, et topeltmaksustamise vältimiseks tuleb mootorsõiduki isiklikuks tarbeks kasutamise puhul käibemaksu arvestamise kohustust edasi lükata, kui sõiduki suhtes kehtib kõnealune piirang. Itaalia on samuti seisukohal, et need erimeetmed on põhjendatud vajadusega lihtsustada käibemaksu kogumise menetlust ning vältida ebaõigest arvepidamisest ja valede maksudeklaratsioonide esitamisest tulenevat maksudest kõrvalehoidmist.

(7) Komisjon teavitas 23. juuni 2022. aasta kirjaga teisi liikmesriike Itaalia taotlusest vastavalt direktiivi 2006/112/EÜ artikli 395 lõike 2 teisele lõigule. Komisjon teatas 24. juuni 2022. aasta kirjaga Itaaliale, et tal on olemas kogu vajalik teave taotluse hindamiseks.

(8) Erimeetmete kohaldamine mõjutab lõpptarbimisetapil kogutava Itaalia maksutulu kogusummat vaid vähesel määral ning see ei mõjuta negatiivselt käibemaksust laekuvaid liidu omavahendeid.

(9) Seepärast on asjakohane nõukogu otsuses 2007/441/EÜ sätestatud luba pikendada. Loa pikendamine peaks olema ajaliselt piiratud, et oleks võimalik hinnata selle tõhusust ja käibemaksu mahaarvamise õiguse protsendimäära piirangu asjakohasust.

(10) Seepärast tuleks Itaaliale anda luba jätkata erandit tegevate meetmete kohaldamist kuni 31. detsembrini 2025.

(11) Itaalia võib otsustada, et erimeetmed on vajalikud isegi pärast nõukogu otsuse 2007/441/EÜ kehtivuse lõppemist. Selleks et tagada kõnealuses otsuses sätestatud loa pikendamise taotluste õigeaegne läbivaatamine, on vaja sätestada sellise taotluse suhtes kohaldatavad nõuded.

(12) Seepärast tuleks nõukogu otsust 2007/441/EÜ vastavalt muuta,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Otsust 2007/441/EÜ muudetakse järgmiselt.

1) Artikkel 6 asendatakse järgmisega:

„Artikkel 6

Itaalia Vabariik võib kuni 31. märtsini 2025 taotleda käesolevas otsuses sätestatud loa pikendamist. Taotlusele tuleb lisada aruanne, mis sisaldab käesoleva otsuse alusel kohaldatava käibemaksu mahaarvamise õiguse piirangu protsendimäära läbivaatamist.“;

2) Artikkel 7 asendatakse järgmisega:

„Artikkel 7

Käesolev otsus kehtib kuni 31. detsembrini 2025.“

Artikkel 2

Käesolev otsus on adresseeritud Itaalia Vabariigile.

Brüssel,

Nõukogu nimel
eesistuja